

Persbericht

Rijksuniversiteit Groningen / nummer 99 / 9 september 2013

Embargo tot maandag 9 september, 24.00 uur

Bezuinigingen en kortingen bij decentralisaties Gemeenten moeten uitgaven fors aanpassen

Er gaapt een gat van 6 miljard euro tussen de verwachte inkomsten en uitgaven van gemeenten in 2017. Anders dan de rijksoverheid moeten gemeenten echter een sluitende begroting maken. Dat betekent dat forse ingrepen onvermijdelijk zijn. Dit blijkt uit onderzoek dat COELO dinsdag publiceert. COELO (Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden) is een onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Dit onderzoek is uitgevoerd samen met bruno steiner advies.

Het financiële gat bestaat uit drie delen. Het eerste onderdeel is het verschil tussen de verwachte inkomsten en uitgaven op basis van bestaand beleid: 2,7 miljard euro op jaarbasis. Het tweede deel bestaat uit de kortingen op de taken in het sociale domein die binnenkort naar gemeenten worden gedecentraliseerd: 2,9 miljard euro. Het derde onderdeel is het gemeentelijke aandeel in de 6 miljard euro aan extra bezuinigingen van het kabinet: 0,5 miljard euro. Samen gaat het om 6,1 miljard aan ongedekte uitgaven.

Sluitende begroting

Anders dan het Rijk moeten gemeenten hun begroting laten sluiten. Het gat van 6,1 miljard euro heeft daarom het karakter van een taakstelling. Gemeenten zullen er alles aan doen om het gat te dichten. Hun opties zijn echter beperkt.

Lastenverhoging geen optie

Het kabinet dekt een aanzienlijk deel van zijn ombuigingen uit lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven. Gemeenten hebben die mogelijkheid niet. Hun belastinginkomsten zijn zo beperkt dat zelfs een verdubbeling geen soelaas zou

bieden. Gemeenten moeten dus snijden in hun voorzieningen. Burgers gaan dit merken.

Begrip bij burgers alleen voor sommige bezuinigingen

Uit het COELO-onderzoek blijkt dat de meeste mensen bezuinigingen op bijvoorbeeld straatverlichting, buurtcentra en sportaccommodaties accepteren. Bezuinigingen in het sociale domein (thuiszorg, jeugdzorg, sociale werkvoorziening) wijzen burgers echter in meerderheid af. Maar juist daarin gaat veel geld om – veel meer dan in straatverlichting.

Ontzorging

De rijksoverheid draagt taken uit het sociale domein in 2015 over aan gemeenten. Het gaat om de Jeugdzorg, de begeleiding, ondersteuning en verzorging uit de Awbz en de Participatiewet (combinatie van bijstand, sociale werkvoorziening en Wajong). Het kabinet streeft hierbij naar een zogeheten 'paradigmashift'. Er moet worden 'ontzorg', mensen moeten meer zelf doen of de hulp inroepen van vrijwilligers. Van gemeenten wordt verwacht dat zij via een integrale aanpak met minder geld betere zorg kunnen bieden. Daar is maatwerk voor nodig.

Verschillen in dienstverlening onacceptabel

Een onvermijdelijk gevolg van maatwerk is dat er regionale verschillen ontstaan in de dienstverlening op sociaal terrein. Dergelijke verschillen worden door burgers echter massaal afgewezen, zo blijkt uit het COELO-onderzoek. Dit maakt het voor gemeenten moeilijk om de ingeboekte bezuinigingen in het sociale domein ook echt te realiseren.

Investerings de dupe

Gemeenten nemen een groot deel (45 procent) van alle overheidsinvesteringen voor hun rekening. Deze investeringen komen sterk onder druk te staan. Wanneer gemeenten de helft van hun financiële gat op deze manier zouden dekken, zou dat een terugval opleveren van maar liefst 33 procent van de gemeentelijke investeringen en 15 procent van alle overheidsinvesteringen. Op korte termijn levert dat een negatieve economische impuls op, met nadelige gevolgen voor de werkgelegenheid en de economische groei. Op de langere termijn komt de kwaliteit van wegen, riolen en gebouwen dan onder druk te staan.

Belang van gemeenten

Gemeenten zijn belangrijke spelers binnen het Nederlandse overheidsbestel. Van alle overheidsbestedingen komt een kwart voor rekening van gemeenten.

Gemeentelijke bestedingen zijn daarmee goed voor bijna tien procent van het bbp. Ook als sector in de economie tellen de gemeenten mee. Hun materiële bestedingen bedragen 20 miljard euro per jaar. Bijna de helft hiervan bestaat uit investeringen. Van alle overheidsinvesteringen wordt maar liefst 45 procent door gemeenten gedaan.

Opdracht

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Noot voor de pers

Meer informatie: Maarten Allers (050 3633745) of Corine Hoeben, tel. 050-363 3766, e-mail coelo@rug.nl

Het rapport is vanaf dinsdag 10 september te vinden op www.coelo.nl.

M.A. Allers, B. Steiner, C. Hoeben en J.B. Geertsema, Gemeenten in perspectief. COELO, Groningen, ISBN 978 90 76276 83 0.

Redactie

Afdeling Communicatie / Postbus 72, 9700 AB Groningen / 050-363 44 44 / communicatie@rug.nl / www.rug.nl

Afmelden Persberichten

E-mail: communicatie@rug.nl

Rijksuniversiteit Groningen

De [Rijksuniversiteit Groningen](http://www.rug.nl) is een mondiaal georiënteerde research universiteit, geworteld in Groningen, [City of Talent](http://www.rug.nl). Bevindt zich op [invloedrijke ranglijsten](http://www.rug.nl) in de top-100. Is geliefd bij studenten (27.300) en medewerkers (5250) uit binnen- en buitenland. Zij worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen; talent krijgt de ruimte, kwaliteit staat centraal. De universiteit werkt actief samen met maatschappelijke partners en profileert zich op de thema's Healthy Ageing, Energy en Sustainable Society.